

Kazahsztán harmadik modernizációja: globális versenyképesség

Nurszultan Nazarbajev,
a Kazah Köztársaság Elnökének
üzenete

Asztana
2017. január 31.

Kazahsztán harmadik modernizációja: globális versenyképesség

Nurszultan Nazarbajev,
a Kazah Köztársaság Elnökének
üzenete

Tisztelt Kazahsztániak!

Egy új korszak küszöbén fordulok Üzenettel Kazahsztán népéhez.

Országunk becsülettel járta végig fejlődésének 25 éves szakaszát. Büszkék vagyunk országunkra. Függetlenségünk 25. évfordulójának megünneplése keretében megemlékeztünk Kazahsztán vívmányaira és sikereire. A világgözösség ezeket jól ismeri és nagyra értékeli.

2017 elejétől Kazahsztánt az ENSZ Biztonsági Tanácsa nem állandó tagjai közé választották.

Ebben az évben Aszتانában le fog zajlani az EXPO-2017 Nemzetközi kiállítás. A FÁK és Közép Ázsia országai között mi elsőként rendezünk egy ilyen világméretű rendezvényt.

Az Unversziade-2017 keretein belül Almatiban megkezdődtek a sportesemények, amelyeken 57 ország több mint 2000 sportolója és küldöttsége vesz részt.

Mindez a helyesen megválasztott politikai irány és Kazahsztán a nemzetközi porondon kivívott nagy tekintélyének köszönhető.

2050-ig Kazahsztánnak a világ legfejlettebb 30 országának sorába kell tartoznia. Magabiztosan haladunk e cél felé.

Tekintettel az élesedő versenyre és a világban tapasztalható instabilitásra, egyre növekszik a Stratégia-2050 program aktualitása, amelyet 2012-ben ajánlottam a népnek. Időben előre tudtuk látni az előttünk álló nehézségeket.

A Nurly Zsol gazdasági politikának és a „100 konkrét lépés” Nemzeti tervnek köszönhetően tisztességgel küzdjük le a bonyolult globális átalakulások kezdeti szakaszát. Csak a 2014–2016-os években a gazdaság támogatására további 1,7 trillió Tengét fordítottunk. Mindez

lehetővé tette a gazdasági növekedést és az üzleti szféra támogatását, több mint 200 ezer új munkahely megteremtését.

Mindezeknek köszönhetően 2016-ban biztosítottuk a hazai össztermék 1%-os növekedését. A mai nehéz világban ez különösen fontos.

A helyzet a világban dinamikusan változik. Ez egy új globális realitás és ezt el kell fogadnunk.

Tisztelt Honfitársaim!

Csak azok a népek lesznek a győztesek, amelyek a jövő elébe tudnak menni, bátran szállnak szembe a kihívásokkal, és nem álldogálnak és várják a dolgok alakulását.

A világban elkezdődött az új, immár Negyedik Ipari Forradalom.

A gazdaság mindenhol tapasztalható digitalizációja teljes ágazatok eltűnését és új ágazatok létrejöttét fogja eredményezni. A szemünk láttára zajló óriási változások – a nemzet számára egyszerre történelmi kihívás és esély.

Ma azt a feladatot tűzöm ki, hogy valósítsuk meg Kazahsztán Harmadik modernizációját. Egy új gazdasági növekedési modellt kell megteremteni, amely az ország globális versenyképességét fogja biztosítani.

Jelenleg számos ország is ezt a feladatot próbálja megoldani. Meggyőződésem, hogy az új modellre történő átállás receptje mindenütt más lesz. Nekünk erősségeinkből kell kiindulni, nem elvesztegetve azt az erőt, amelyet közösen teremtettünk meg Függetlenségünk 25 éve alatt.

Mindnyájan emlékszünk Kazahsztán Első modernizációjára. Emlékszünk arra, hogyan kezdtük el negyed évszázaddal ezelőtt utunkat a Szovjetunió romjain. Nemzedékünk akkor az alapoktól teremtette meg az államot, amely korábban a világ térképén nem szerepelt.

A tervgazdaságról átálltunk a piacgazdaságra. Számomra elvi fontossága van annak, hogy mi akkor közösen óvtuk meg az országot a megrázkódtatásoktól, polgárháborútól és gazdasági pusztulástól. Kazahsztán minimális veszteséggel és óriási tapasztalatokkal hagyta maga mögött azt az időszakot.

A Második modernizáció a Stratégia-2030. elfogadásával és az új főváros, Asztana megteremtésével kezdődött. Ennek eredményeit senki nem vitathatja. Az ország kitört a gazdasági lemaradásból és a világ 50 legversenyképesebb gazdasági sorába zárkozott fel.

A két sikeres modernizáció felbecsülhetetlen tapasztalattal gazdagított bennünket. Most bátran egy nagy lépést kell tenni előre és hozzálátni a Harmadik modernizációhoz.

A mostani modernizáció nem egy – a globális kihívások leküzdését tartalmazó – terv, hanem egy megbízható híd a jövőbe, a Stratégia-2050-ben meghatározott célok felé. Ezt a „100 konkrét lépés” Nemzeti terv alapján fogjuk megvalósítani.

Öt alapvető prioritást látok benne. Ezek fogják biztosítani azt, hogy a gazdaságnövekedés üteme meghaladja a világ átlagát, és hogy biztonságosan haladjunk azon az úton, amely a 30, élenjáró országhoz történő csatlakozás felé vezet.

Első prioritás – a gazdaság gyorsított technológiai korszerűsítése.

Új, digitális technológiák alkalmazásával létrejövő iparágakat kell előnyben részesítenünk. Ez egy fontos összetett feladat.

Olyan ígéretes ágazatokat kell fejleszteni az országban, mint a 3D-s nyomtatás, online-kereskedés, mobil bankolás, digitális szolgáltatások, akár az egészségügyben és oktatásban, stb. Ezek az iparágak a fejlett országok gazdasági struktúráját már megváltoztatták és új minőséggel ruházták fel a hagyományos ágazatokat is.

Ezzel kapcsolatban megbízom a Kormányt, hogy készítse el és fogadja el a „Digitális Kazahsztán” külön programot.

Törvényhozásunkat az új realitásokhoz kell igazítani.

Ugyancsak fontos biztosítani az információs technológiák fejlődését, a teljes körű hozzáférést az optikai szálak infrastruktúrához. A digitális ipar fejlődése minden további ágazatnak is segítséget fog adni, ezért a Kormánynak külön oda kell figyelni az IT terület fejlesztésére.

Az új ipari ágazatok alakulásának előfeltétele az, hogy támogatni kell az innovációt és törekedni haladéktalan hasznosítására a termelésben.

Megbízom a Kormányt azzal, hogy az EXPO-2017 egyik objektumán hozzák létre az IT startupok nemzetközi ipari parkját. Olyan platformmá kell válnia, amely vonzani fogja a világból a vállalkozókat és befektetőket. Ehhez megfelelő infrastruktúrára és kedvező feltételekre van szükség, beleértve az adókedvezményeket és egyszerűsített eljárásokat a vízumok és munkavállalási engedélyek kiadásánál.

Ugyancsak fejleszteni kell tudományos és innovációs potenciálunkat a felső oktatási intézmények, a Nazarbajev Egyetem és az Alatau IT-park bázisán.

Második komplex feladat – az új iparágak létrehozása mellett ösztönözni kell a hagyományos alapágazatok fejlődését.

Ez az ipar, agráripari komplexum, közlekedés és logisztika, építőipar, stb.

Az első. Fontos jelentősen emelni a munka termelékenységét.

Ebben alapvető tényező a Negyedik ipari forradalom elemeinek széles körben történő alkalmazása: automatizálás, robotizáció, mesterséges intelligencia, „nagy adatcsere”, stb.

Megbízom a Kormányt, hogy az üzleti szférával közösen dolgozzák ki az alapágazatok műszaki átalakítását szolgáló intézkedéscsomagot 2025-ig.

A második. Fontos folytatni az iparosítást különös tekintettel a versenyképes exporttermelések fejlesztésére a prioritást élvező ágazatokban.

Feladat a Kormány számára, hogy 2015-ig a nem nyersanyag alapú exportot meg kell duplázni.

Ahhoz, hogy ezt a munkát aktivizáljuk, koncentrálni kell a fejlesztési eszközöket és az export előremozdítását. Az exportőröknek „egy ablakos” támogatást kell nyújtani, a régiókban is.

Megbízom a Kormányt, hogy hozzon létre egy Exportpolitikai Tanácsot, amelyben az üzleti szféra fogja képviselni magát.

Folyó év szeptember 1-ig a Kormány a helyi polgármesterekkel és üzletemberekkel együtt készítse el az egységes exportstratégiát.

Kazahsztánnak meg kell őrizni vezető helyét a külföldi befektetések bevonásában. Az Asztana Nemzetközi Pénzügyi Központnak fontos szerepet kell vállalni abban, hogy pénzt vonjunk be az ország gazdaságába.

Be kell tudnunk épülni az áruk és szolgáltatások globális termelési és értékesítési láncába. Ezt elsődlegesen a transznacionális társaságok bevonásával tudjuk elérni.

Fontos, hogy Kínával közösen valósítsuk meg a kazahsztáni vállalatok létrehozására irányuló befektetési programot. A kínai féllel már megállapodtunk, az objektumokat meghatároztuk. Most már konkrétan munkához kell látni.

Ezek korszerű vállalatok lesznek és 20 ezer új munkahelyet jelentenek honfitársaink számára. Hat projekt megvalósítása már elkezdődött, két projektet pedig elindítottunk. Az egyik – JAC hibrid és teljesen elektromos gépkocsikat összeszerelő gyár.

Megbízást adok a személygépkocsik gyártásának továbbfejlesztésére, kifejezett exportorientációval, és a szükséges infrastruktúra létrehozására.

De Kazahsztánnak mindenképpen rendelkezni kell egy saját befektetési stratégiával. A Kormány ezt folyó év szeptember 1-ig el fogja készíteni.

A nemzetközi együttműködés keretein belül biztosítani kell a nemzeti érdekek védelmét és érvényesítését. Ez mindenekelőtt az Eurázsiai Gazdasági Közösségen, a Sanghaji Együttműködési Szervezeten belüli munkát érinti, valamint a Gazdasági övezet egyeztetését a Selyemúttal. Ehhez át kell alakítani és aktivizálni kell a gazdasági diplomácia tevékenységét.

Harmadik. Az ország bányászati, kohászati, olaj- és gázipari komplexumainak a fenntartható fejlődés érdekében meg kell őrizniük stratégiai jellegüket.

Tekintettel a kereslet csökkenésére a világban új piacokat kell felkutatni és ki kell terjeszteni a szállítások célpontjait. Nagy figyelmet kell fordítani az ásványi-nyersanyag bázis kibővítésére. Fontos fenntartani az aktív geológiai kutatásokat.

A hivatkozott ágazatok további fejlesztését határozottan egybe kell kötni a nyersanyagok komplex feldolgozásának elmélyítésével.

Megbízást adok az új Ásványkincs Törvény elfogadására és az adójogszabályok szükséges módosítására.

Negyedik. Az agrárszektornak a gazdaság új motorjává kell válnia.

Kazahsztán agráripari komplexuma előtt nagy jövő áll. Számos vonatkozásban mi lehetünk a világ egyik legjelentősebb agrár-exporttermék előállítója. Különösen az ökológiailag tiszta, bioélelmiszerek termelésében. A „made in Kazakhstan” brendnek az ilyen termékek etalonjává kell válnia.

Ezzel együtt nekünk kell az eurázsiai kontinens „kenyeres kosarává”, azaz a legnagyobb gabonatermesztővé válni. Biztosítanunk kell az átállást a nyersanyag-termelésről a feldolgozott minőségi termékek

előállítására, mert a nemzetközi piacokon csak akkor leszünk versenyképesek.

Ezzel kapcsolatban megbízom a Kormányt és a helyi vezetőket, hogy:

elsősorban, vizsgálják felül a támogatási rendszer alapelveit és fokozatosan térjenek át a termékbiztosítási rendszerre;

másodsorban, öt éven belül teremtsék meg a szükséges feltételeket ahhoz, hogy a több mint 500 ezer háztáji gazdaság és kis családi gazdaság tömörüljön szövetkezetekbe;

harmadsorban, magasabb szintre kell emelni a termékek feldolgozását, meg kell teremteni a hatékony tárolási, szállítási és értékesítési rendszert;

negyedsorban, emelni kell a munkatermelékenységi szinten és csökkenteni a termelési költségeket;

továbbá, hatékonyabban kell hasznosítanunk a földhasználatot. 5 év alatt 40%-kal kell növelni az öntözött földek területét, és ezzel elérni a 2 millió hektárt;

végezetül, meg kell növelni a befektetéseket az agrártudományos kutatásokba, amelyekre várhatóan kereslet fog mutatkozni a termelésben.

Megbízást adok arra, hogy a 2021. évre az élelmiszeripari termékek exportjában 40%-os növekedést biztosítsunk a mezőgazdasági termékek előállításának diverzifikációja által.

Mindezen feladatokat az új agráripari komplexum állami fejlesztési programja keretein belül kell megvalósítani.

Ötödik. Fontos prioritás az új eurázsiai logisztikai infrastruktúra fejlesztése.

Ebbe már sokat fektettünk. Most már várjuk a gazdasági előnyöket.

Megbízom a Kormányt, hogy 2020-ig biztosítsa az éves tranzitszállítások volumenének növekedését:

– a konténeres áruk esetében – 7-szeres növekedést, akár 2 millió konténert;

– légi utas-szállítások esetében – 4-szeres növekedést, akár 1,5 millió tranzit utast várunk el.

A tranzitszállításokból származó bevételeket 5,5-szörösére kell növelni, akár 4 milliárd USD-ig.

2015-ben kezdeményeztem a Nurly Zsol infrastruktúrafejlesztési programot. Az elmúlt két év alatt a program bizonyította létjogosultságát.

Idén 4 400 kilométernyi országos autótutat fogunk építeni és felújítani. Az év végéig legalább 600 kilométer utat fogunk üzembe helyezni, a díjköteles úthálózat fokozatos kiterjesztésével.

Az ország közlekedési és tranzitpotenciáljának teljes kihasználásához a szomszédos országokkal szükséges a koordináció. Biztosítani kell az áruk szabad tranzitfuvarozását, közlekedési folyosók létrehozását és korszerűsítését. Különös figyelmet kell fordítani a közlekedési infrastruktúra kezelésére, a szolgáltatások színvonalának növelésére és az adminisztratív korlátok megszüntetésére.

Tekintettel a Transzkáspi korridoron történő fuvarozások mennyiségének növekedésére, hozzá kell látni a Kuryk kikötő – gépkocsi átjáró második szakaszának építéséhez.

Hatodik. Az urbanizációs folyamatok meghatározzák az építési szektor fejlesztésének szükségességét. És ennek kell a hazai gazdaság teljes értékű hajtóerejének válnia.

Nem szabad elfelejteni, hogy miközben pénzt fektetünk utak, házak és egyéb infrastruktúra építésébe, sok évre előre meghatározzuk városaink fizikai és technológiai arculatát. Ezért fontos az, hogy úgy az építésben, mint az építőanyagok gyártásában biztosítsuk a legújabb technológiák alkalmazását. Ehhez a mostani időszakban jó lehetőségek mutatkoznak.

Megbízásom alapján ettől az évtől indul a Nurly Zsol lakásprogram megvalósítása, amely a legfontosabb feladat megoldására irányul: a következő 15 évben 1,5 millió családnak kell biztosítani lakhatást.

A program az ingatlanpiac fejlesztését célzó komplex intézkedéseket tartalmaz. Ez olcsóbb bankhiteleket jelent a fejlesztők számára a Damu Rt.-n keresztül történő állami támogatással. A Kazahsztáni Jelzálog Társaság Rt.-n keresztül támogatni fogjuk a bankok által a lakosságnak nyújtott jelzáloghiteleket. Folytatódni fog a lakásépítés a helyi önkormányzatok által a Zsilsztrojszberbank (Lakástakarék) betéteseinek számára. Erre rulirozó hiteleket fogunk biztosítani.

A szociálisan sérülékeny lakossági rétegek számára a helyi önkormányzatok folytatják a bérlakások építését kivásárlási jog nélkül. A helyi polgármestereknek a tömeges lakásépítéshez telkeket kell kijelölniük.

Törekedni fogunk arra, hogy a városokban a magánházakat egységes építészeti stílusban építsék és ezt a szükséges infrastruktúrával az állam támogatni fogja.

A Kormánynak a helyi polgármesterekkel együtt meg kell tenni a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy a nagy városok és a legközelebbi települések között megteremtsek a közlekedési lehetőségeket.

Harmadik komplex feladat – a munkaerőpiac korszerűsítése

Az új technológiák bevezetésével párhuzamosan munkaerő fog felszabadulni a hagyományos ágazatokból. Ezzel együtt az új iparágak megteremtésének és fejlődésének olyan forrássá kell válni, amely további foglalkoztatási lehetőségeket és a reáljövedelem növekedését biztosítja az emberek számára.

Megbízom a Kormányt és a polgármestereket azzal, hogy teremtsék meg a feltételeket a munkavállalók irányított átáramlásához, más foglalkoztatási területekre.

Nagyvállalatainknak a helyi hatóságok közreműködésével ki kell dolgozni az „útiterveket”. Ezekben meg kell tervezni a közös befektetéseket a leépítendő munkavállalók átképzésébe és további foglalkoztatásába. Támogatni kell a munkaerő-mobilitását a sok munkalehetőséget kínáló régiókba, és a falvakból a városokba.

A Kormánynak reformálni kell a foglalkoztatási központokat és létrehozni egy egységes, minden település minden betöltetlen munkahelyét mutató online-felületet.

Második prioritás – az üzleti légkör gyökeres jobbítása és kiszélesítése.

Stratégiai céljaink egyikeként biztosítani kívánjuk azt, hogy 2050-ig a KKV-k hozzájárulása az ország GDP-hez elérje az 50 százalékot.

Ambiciózus, de elérhető cél. Eléréséhez a jelenlegi szakaszban a következőket kell megtenni.

Az első. Megbízásom alapján a Kormány ez évtől hozzálátott a „Produktív foglalkoztatási és tömeges vállalkozásfejlesztési program” megvalósításához.

Jelenleg kazahsztáni állampolgárok a falvakban vagy városokban vállalkozásukhoz 16 millió Tenge mikrohitelt kaphatnak.

Fontos, hogy kiterjesszük a mikrohitelezés földrajzát, aktívan alkalmazzuk a garanciális eszközöket és szolgáltatásokkal támogassuk a vállalkozókat. Az intézkedésekkel együtt meg kell szervezni az üzleti oktatást és tanítani kell a pénzügyi ismereteket.

Tovább kell csiszolni a tömeges vállalkozástámogatási instrumentumokat. Kazahsztán valamennyi régiójának fel kell kínálni egy intézkedéscsomagot, amely a tömeges, ezen belül a családi vállalkozások fejlesztésére irányul.

Az új munkahelyek száma, mint korábban is, a kulcskritériumok egyike, amely alapján értékelni lehet Kormány és a polgármesterek hatékonyságát.

Második. A Kormánynak az Atameken Nemzeti Vállalkozói Kamarával közösen kell intézkedni az üzleti szféra költségeinek széleskörű csökkentése érdekében. Ez kiemelten vonatkozik az energetikai, közlekedési, logisztikai szolgáltatásokra és a lakossági rezsiköltségekre.

Az állami szolgáltatásokat optimalizálni kell. Csökkenteni kell az eljárási határidőket, a szükséges dokumentumok listáját, ki kell zárni az egymást átfedő folyamatokat. Emellett át kell térni a kötelező személyes jelenlétet nem igénylő elektronikus szolgáltatásokra.

Ezen felül az üzleti szférára nehezedő szabályozói teher az új növekedési modell létrehozásával összeegyeztethetetlen.

A Kormány és a polgármesterek elé feladatot tűzök ki – ez év július 1-ig dolgozzák ki az üzleti szférára vonatkozó deregulációs rendszerintézkedéseket.

A fejlett országok legjobb gyakorlatait és standardjait kell átvennünk. Regionális szinten ez a munka különösen fontos.

A polgármestereknek a Kormánnyal közösen részletes terveket kell kidolgozni a Világbank minősítése alapján, amelyek a vállalkozási tevékenység feltételeit régiós szinten fogják javítani.

Az országban a régiókat és városokat rangsorolni kell, aszerint hogy mennyire könnyítik meg a vállalkozási tevékenységet. A legjobbakat évente egy alkalommal, az Iparosítás napján egy külön díjjal fogjuk kitüntetni.

Harmadik. A gazdasági fejlődésnek új löketet fog adni az állam GDP-részesedésének 15%-ra történő csökkentése, azaz az OECD-tagországok szintjére.

Korábban már meghatároztunk egy 800 vállalatot tartalmazó listát, amelyek privatizációját 2020-ig be kell fejezni. Ez a munka folyik.

Megbízom a Kormányt, hogy gyorsítsa fel a munkát és a lista szerinti vállalatok privatizációját a 2018. év végéig fejezze be.

Fel kell gyorsítani az előkészületeket legnagyobb vállalataink megjelenéséhez az IPO-n. A Yellow Pages elvek bevezetése lehetővé tette, hogy az állami tevékenység a gazdaságban 47%-kal csökkenjen (652-ről 346-ra).

A következő szakaszban 2020-ig át kell adni a magánszektorba vagy meg kell szüntetni az ilyen elveknek meg nem felelő állami tulajdonú vállalatokat és szervezeteket. És itt több ezer vállalatról beszélünk.

Meg kell szüntetni azt a gyakorlatot, hogy minden egyes program vagy megbízás teljesítéséhez jogi személyeket hozunk létre.

Biztosítani kell a privatizáció átláthatóságát és hatékonyságát. Ugyancsak felül kell vizsgálni az állami holdingok szerepét.

Megbízom a Kormányt, hogy biztosítsa a Szamruk-Kazyna holding minőségi átalakítását. Teljes körűen felül kell vizsgálni és optimalissá alakítani a vezetői és termelési üzleti folyamatokat, hogy egy igen hatékony, kompakt és professzionálisan működő szervezetté váljon. A menedzsment és vállalatvezetés minőségét nemzetközi szintre kell felhozni.

Pontosan meg kell határozni, hogy milyen fontos szektorokban mi és milyen állami részvétellel maradjon állami kezelésben.

Állami kezelésben kell hagyni a természetes monopóliumokat és a stratégiaileg fontos, különösen a transznacionális vállalatok részvételével megvalósuló projekteket. Az ilyen projekteknél multiplikatív hatással kell bírni.

Ugyancsak át kell szervezni a Bajterek és KazAgro holdingokat. Az állami fejlesztési programok megvalósítása során operátori szerepet szánunk nekik. Ezzel együtt a funkciókat optimalizálni szükséges. Mindent, amit a magán szektor meg tud valósítani, át kell adni az üzleti szférának.

A programok megvalósításába a nem állami forrásokból is be kell tudni vonni támogatásokat.

Negyedik. A vállalkozásfejlesztésben nagy potenciális lehetőségek rejlenek a PPP-konstrukcióban. Itt most számos állami szolgáltatás az üzleti szférának történő átadásáról beszélünk.

Ebben már vannak jó eredmények a gyermekek iskola előtti ellátásában. Ha az elmúlt 3 évben az állam 189 óvodát épített 40 ezer férőhellyel, akkor a magánszektor 1300-nál többet nyitott 100 ezer férőhellyel. A legtöbb magánóvoda a Dél-kazahsztáni (397), Almati (221), Kyzylordini (181) megyékben létesült.

Számomra ezen a területen elvi fontosságú a PPP-konstrukció. Megmutatja, hogy az állam és az üzleti szféra az egyik legfontosabb össznemzeti feladatot oldják meg, azt, hogy a 3-6 éves gyermekek 100 százaléka óvodai ellátása 2020-ig biztosított legyen.

A PPP fejlesztése a polgármesterek konkrét és professzionális munkájától függ.

A magántőke bevonása érdekében a PPP valamennyi módozatát és formáját alkalmazni kell: állami vagyon kezelése, szolgáltatási szerződések, stb. Emellett maximálisan egyszerűsíteni és gyorsítani kell az egyeztetési eljárásokat, különösen kisebb projektek esetében.

A PPP-megoldásoknak kell az infrastruktúrafejlesztés alapvető mechanizmusává válni, ideértve a szociális infrastruktúrát is.

A lakásingatlanok korszerűsítése érdekében érdemes azokat kezelésbe vagy koncesszióba adni az esetleges későbbi privatizációs lehetőséggel. Elegendő van abból, hogy az állam egy helyben toporog. Ideje aktivizálódni ebbe az irányba.

Ötödik. Fontos, hogy ne engedjük meg a kartelezést.

Megbízom a Kormányt, hogy az Atameken NVK-val együtt vizsgálják felül a teljes törvényhozást megállapítandó, hogy tartalmaz-e versenyt akadályozó jogszabályokat.

Harmadik prioritás – makrogazdasági stabilitás.

Ebben kulcsfeladatnak kell tekinteni a pénz- és hitelezési politika ösztönző szerepének visszaállítását és a magántőke bevonását a gazdaság finanszírozásába.

Az első. Ma a Nemzeti Bank előtt áll az inflációs targetálási rendszer fejlesztésének feladata. El kell érni, hogy középtávon az infláció fokozatosan 3-4%-ra csökkenjen.

Második. Az ország pénzügyi szektora „újraindítást” igényel.

Megbízom a Nemzeti Bankot, hogy készítse el a bankszektor egészségesebbé tételére irányuló intézkedéscsomagot.

A bankok mérlegeit sürgősen meg kell tisztítani a „rossz” hitelektől, szükség esetén biztosítani kell a részvényesek általi feltőkésítésüket. A Nemzeti Banknak több jogot kell biztosítani a bankok operatív ellenőrzéséhez. A formális megközelítés helyett kockázatorientált megközelítést kell alkalmazni, hogy velük szemben még a tényleges szabálysértés előtt lehessen intézkedni.

Erősíteni kell a könyvvizsgáló cégek felelősségét, biztosítani a részvényesek átláthatóságát és egészségében véve javítani a vállalatvezetés színvonalát. Mindehhez biztosítani kell a törvényi hátteret.

Tekintettel a gazdaságban tapasztalható pénzhiányra és a magas hitelkamatokra, megbízom a Nemzeti Bankot és a Kormányt, hogy komplex intézkedéseket foganatosítsanak a hozzáférhető közép- és hosszúlejáratú Tenge alapú hitelek biztosítása érdekében.

A Nemzeti Bank nem csak az inflációért felel, hanem a Kormánnyal közösen – a gazdaság fejlődéséért is.

Harmadik. Az értékpiacon további fejlesztése.

A privatizáció az értékpiacon fejlődésének impulzusa lehet. El kell helyezni az értékpiacon a Szamruk-Kazyna részvényeit, amiről már

korábban beszéltem. Ki kell terjeszteni a lakosság lehetőségeit, hogy megtakarításaikat szélesebb körben fektessék különféle érték-papírokba.

2016 végén befejeztük a legalizálási akciót. Ebben országunk több mint 140 ezer állampolgára vett részt. Összesen 5.7 trillió Tengét, ezen belül 4,1 trillió Tenge készpénzt legalizáltak az emberek.

A Kormány feladata az, hogy ez a pénz a gazdaságot működtesse, akár a privatizációban való részvételen keresztül. Ezzel együtt azt is végig kell gondolni, hogyan tudjuk támogatni a kazahsztáni magán-vállalatok kötvénykibocsátását.

Megbízom a Kormányt, hogy a Nemzeti Bankkal együtt tegye meg a hazai értékpiacon élénkülését szolgáló szükséges intézkedéseket.

A másik kulcsfontosságú feladat az, hogy az adó-költségvetési politikát az új gazdasági realitásokhoz igazítsuk.

Az első. Gyökeresen javítani kell a költségvetési kiadások hatékonyságát.

2017-ben az állami fejlesztési programokra teljes mértékben biztosítottuk a forrásokat. Ellenőrizni kell azt, hogy a minisztériumok és hatóságok mennyire hatékonyan használják fel azokat.

A munkaügyi, szociális, egészségügyi, oktatási és tudományminisztériummal kell elkezdni, amelyek a központi költségvetés több mint 40%-át emésztik fel. Az vizsgálat eredményeiről jelentést kérek.

A forrásokat a kevésbé hatékony programokról át kell csoportosítani azokra a programokra, amelyek biztosítják a Harmadik modernizációs program feladatainak megvalósulását. Ezen felül, egyszerűsíteni kell a költségvetési eljárásokat, hogy a források gyorsabban és hatékonyabban kerüljenek a gazdaság vérkeringésébe.

Folytatni kell a fiskális decentralizációs politikát. A korábbi években számos funkció és jogkör került át a központi szintről a helyi szintekre. Ezt megfelelő pénzügyi önállósággal is meg kell támogatni.

Ugyanakkor nem szabad lehetővé tenni azt, hogy megyei szinten túlzottan összpontosítva legyenek a kiadási jogkörök, azokat tovább kell adni a járási és falusi szintre. A polgármestereknek regionális és helyi kérdéseket kell megoldani, a Kormánynak pedig az országos feladatokra kell koncentrálni.

Második. Racionálisabban kell használni a Nemzeti Alap eszközeit.

A garantált transzfer mértékét a Nemzeti Alapból fokozatosan kell csökkenteni úgy, hogy 2020-ban ne haladja meg a 2 trillió Tengét.

Az adópolitikában ösztönöznünk kell a vállalkozások kilépését a „szürke” zónából és szélesítsük az adóalapot a nem nyersanyag alapú szektorban. Fontos, hogy az érvényes adókedvezményeket optimalissá alakítsuk. Az általános adóbevallás küszöbén új szempontok szerint kell felülvizsgálni a külön adózási módozatokat.

Jobbítani kell az adóigazgatási mechanizmusokat. Ez mindenekelőtt az ÁFÁ-ra vonatkozik.

Harmadik. A Kormánynak ki kell fejleszteni egy monitoring és ellenőrzési rendszert, amely a „kvázi állami” szektorban elterjedt belső és külső kölcsönöket veszi górcső alá és ebben rendet kell teremteni.

Negyedik prioritás – a humántőke minőségének jobbítása.

Az első. Mindenekelőtt az oktatás szerepét kell megváltoztatni. Feladatunk az, hogy az oktatás a gazdasági növekedés új modelljének központi láncszemévé váljék. A tanterveket úgy kell összeállítani, hogy azok a kritikai gondolkodás és az önálló információkeresés képességét fejlesszék.

Emellett nagy figyelmet kell fordítani az IT-tudásra, a pénzügyi jártasság fejlesztésére és a hazafiasságra nevelésre. Fontos, hogy az oktatás minőségében szűküljön az olló a városi és falusi iskolák között. Megbízom a Kormányt, hogy a szükséges javaslatokat terjessze be.

Ami a háromnyelvű oktatásra való szakaszos átállást illeti: a kazah nyelv megőrzi domináló szerepét és nagy figyelmet fogunk szentelni további fejlesztésére. Ezzel együtt ma az angol nyelv az új technológiák, új termelések, új gazdaság nyelve. Ma az információ 90%-a angol nyelven keletkezik és az információ terjedelme kétévenként megkétszereződik. Az angol nyelv elsajátítása nélkül Kazahsztán össznemzeti szinten nem lesz képes előrehaladni.

2019-től a 10-11. osztályokban egyes tantárgyakat angolul fognak tanítani. Ezt a kérdést alaposan meg kell vizsgálni és ebben okosan kell dönteni.

Nagy különbség van az iskolák és oktatók között a városokban és a falvakban. Az is probléma, hogy nagy hiány van a jól képzett pedagógusokból. Ezt mind figyelembe kell venni, és az angol nyelvet csak szakaszosan lehet bevezetni.

Megbízom az illetékeset, hogy terjesszék be javasataikat.

Kezdeményezésem alapján ebben az évben kezdjük megvalósítani az „Ingyenes szakképzést mindenkinek” című projektet.

Ennek a térítésmentes oktatásnak elsődlegesen a munkanélküli vagy önfoglalkoztató fiatalokra, valamint a szakképesítés nélküli munkaképes korban levő emberekre kell kiterjedni. Lendületbe kell hozni a szakmunkásképzési rendszert annak érdekében, hogy az új termelési igényeknek megfelelően képzett szakembereket biztosítsunk gazdaságunk számára.

Ezért fontos a szakmai standardokat a munkaerő-piaci követelményeknek és a világ haladó szellemű tapasztalatainak megfelelően megújítani.

Ezzel együtt kiemelt figyelmet fogunk fordítani a felsőoktatási rendszer minőségére. Fontos, hogy a felsőoktatási intézményekben dolgozók, az anyagi-műszaki ellátottság és az oktatási programok ellenőrzését és a követelményeket szigorítsuk.

Második. Az oktatási rendszerrel együtt az egészségügyi rendszert is meg kell változtatni.

Ez év július 1-től kezdjük bevezetni az állam, a munkáltatók és az állampolgárok szolidáris felelősségére alapozott kötelező szociális egészségügyi biztosítási rendszert. Az ilyen rendszer hatékonyságát a gyakorlat világszerte bizonyította.

Az egészségügyi ellátási rendszer a biztosítottaknak széleskörű egészségügyi szolgáltatásokat fog biztosítani. Az állam támogatni fogja a szociálisan sérülékeny rétegek részvételét a rendszerben.

A Kormány kötelessége, hogy biztosítsa az egészségügyi ellátás informatizálását. A verseny érdekében a kötelező szociális egészségügyi biztosítási rendszerben a magánszervezetek számára azonos feltételeket kell biztosítani.

Megbízom a Kormányt és a polgármestereket a széles körű tájékoztatási és magyarázó munkával.

Ugyancsak törvényi szinten kell szabályozni valamennyi gyógyászati termék árát.

Harmadik. A Társadalombiztosítás terén.

Megbízásom alapján 2017. július 1-től 2,1 millió nyugdíjas nyugdíja 20%-kal fog emelkedni a 2016. évi szinthez képest.

Ezen felül, 2018. július 1-től az alapnyugdíj számításánál új módszertant fognak alkalmazni. Mértéke a nyugdíjbiztosítási rendszerben való részvétel időtartamától fog függeni.

Az intézkedések eredményeképpen 2018-ban a 2017. évhez képest az új alapnyugdíj mértéke 1,8-szorosára fog növekedni.

Az országban évente mintegy 400 ezer gyermek születik, ami az 1999. év adatának majdnem kétszerese. Ezt a kedvező tendenciát a továbbiakban is fenn kell tartani.

Megbízásom alapján 2017. július 1-től az egyszeri szülési segélyt 20%-kal emelni fogjuk.

Felül kell vizsgálni a létminimumot, mert annak meg kell felelni a kazahsztáni lakosok valós fogyasztási költségeinek. Ez lehetővé teszi, hogy 2018. január 1-től 3 millió ember számára megemeljük az alapnyugdíjat, a rokkantsági járulékot, a családfenntartót elveszítő családok támogatását, a címzett segélyt és a támogatást a sérült gyerekeket nevelő szülők számára.

2018. január 1-től a létminimum 40%-ról 50%-ra kell emelni a címzett szociális segély küszöbét és kialakítani az új segélyezési rendszert. Emellett, minden munkaképes személy csak a foglalkoztatási programban való részvétel esetén részesülhet támogatásban.

Ötödik prioritás – intézményes átalakítások, biztonság és korrupció elleni harc.

Az első. A Harmadik modernizációs program keretein belül a Kormánynak intézkedni kell az OECD legjobb gyakorlatainak és ajánlásainak implementációja érdekében.

Második. A magántulajdon védelmében, a jog uralma és a törvény előtti egyenlőség érdekében reformok zajlanak. Ezt a munkát folytatni kell.

Megbízom a Kormányt, hogy az Atameken NVK-val és a civilekkel vizsgálják meg a törvényhozást annak érdekében, hogy a tulajdonjog védelmét tovább erősítsük.

A közigazgatási és büntetőjogi jogszabályokat humanizálni kell. A közigazgatási bírságoknak igazságosnak és a szabálysértéssel arányosnak kell lenniük.

Tovább kell munkálkodni azon, hogy a vállalkozói szférában elkövetett jogsértések szankcióit csökkentsük. A társadalom számára kevésbé veszélyes gazdasági vétségeket dekriminalizálni szükséges.

Erősíteni kell a bizalmat a bírósági rendszer iránt. Ki kell zárni a bírákra gyakorolt bármilyen jogtalan hatásgyakorlást.

Harmadik. A biztonság állapota az erős és cselekvőképes állam mércéje.

Ma az emberiség kénytelen szembenézni a terrorizmussal. Itt kulcs-szerepet játszik a destruktív erők finanszírozásának megakadályozása és a külföldi terrorszervezetekkel fenntartott kapcsolatok elleni a harc.

Fontos, hogy megelőzzük a vallási szélsőségek propagandáját, az interneten és a szociális hálókön is. A társadalomban nulla-toleranciát kell kialakítani minden radikalizmussal, különösen a vallási radikalizmussal szemben.

A büntetés-végrehajtási intézményekben meg kell szervezni a teológiai rehabilitációs szolgálatok célirányos munkáját az elítéltekkel. További lépéseket kell tenni a felnövekvő nemzedék szellem-erkölcsi nevelése érdekében.

Fontos, hogy ebbe a munkába bevonjuk a nem-kormányzati szektort és a vallási egyesüléseket.

Mindezen intézkedéseket figyelembe kell venni a megbízásom alapján a 2017-2020. évekre készülő Vallási szélsőségekkel és terrorizmussal szembeni ellenállást hirdető Állami programban.

Egyre nagyobb az aktualitása kiberbűncselekmények elleni harcnak.

Megbízom a Kormányt és a Nemzetbiztonsági Bizottságot, hogy alkossák meg a „Kazahsztán kiberpajzsa” rendszert.

Negyedik. Nagyot léptünk előre a korrupciói szintjének csökkentése érdekében az országunkban. Ezzel együtt most a hangsúly a korrupció következményeinek felszámolásán van.

Fontos, hogy többet tegyünk a korrupció okainak és előfeltételeinek feltárása és megszüntetése érdekében.

Ebben az egyik kulcskérdés a közbeszerzési rendszer jobbítása. Megbízom a Kormányt, hogy egy központosított szolgálati elv alapján egységesítse a közbeszerzési rendszert.

A közbeszerzési eljárásokat a „kvázi” állami szektorban, a természetes monopóliumok és természeti kincsen hasznosítása terén is gyökeresen felül kell vizsgálni.

A korrupció elleni harcban sok múlik a teljes társadalom aktív részvételén. A szociális hálók és egyéb médiumok fejlődésével párhuzamosan a korrupció visszaszorításában a leghatékonyabb eszköz az általános elutasítás.

Tisztelt Kazahsztániak!

Üzenetem által szeretném minden egyes polgártársunkkal tudatni azt, hogy a mostani világban hogyan látom én a fejlődés irányait.

Megbízom a Kormányt, hogy az ország Harmadik modernizációja kapcsán Kazahsztán nemzeti technológiai kezdeményezése címmel készítsen egy Stratégiai fejlődési tervet 2025-ig.

Más választásunk nincs: méltósággal kell fogadni a mai idők kihívásait és megoldani az ország további modernizációját célzó feladatokat.

Hiszek abban, hogy ezt a kivételes történelmi esélyt nagy nemzetünk teljes mértékben ki fogja használni.

Kedves Barátaim!

Kazahsztán egy fiatal, soknemzetiségű, a jövőjében biztos, dinamikus fejlődő állam! Mögöttünk van egy 25-éves út. A következő 25 évben még magasabb csúcsok várnak ránk.

Az állam megteremtésében szerzett egyedülálló tapasztalatok birtokában léptünk az új szakaszba. Meggyőződésem, hogy bármilyen nehézségek is várnak ránk, ezeket le fogjuk küzdeni. Erőnk egységünkben van.

Kazahsztánt egy még virágzóbb országgá fogjuk tenni utódaink számára!

Készült a Kazah Nagykövetség megbízásából
Nyomdai előkészítés és sokszorosítás:
Sonart Hungary Kft.
Készült 1000 példányban
Budapest, 2017

